

- Най-доброто прилагане на свободата...е разумно подчинение.Иначе казано “свободата не би била свобода ако не беше необходима”.

*Конкретни икономически възгледи на физиократите за:

-Икономически либерализъм

Формулата “Laisser faire”-идея за пълна икономическа свобода,при която държавата не се намества в производителността,търговската и финансовата дейност на своите поданници. Те плащат данъци ,а държавата им осигурява охрана на живота,имуществото права и свободи.

-Естествения порядък

Религиозна доктрина,съгласно която всичко в света произхожда по волята на “Провидението” и се управлява за благо на човечеството.Възникват понятията “естествена свобода” и “естествен човек”.При физиократите понятието “природна закономерност”-обществото се състои от отделни хора на които природата е дала различни способности и потребности.Следователно “трудът трябва да бъде свободен,а плодовете неприкосновени”. От тук е и лозунга “Собствеността е свещена”.

*Д-р Франсуа Кене

Основател и най-виден представител на школата на физиократите през средата на 18век,когато се появява понятието “икономист” за пръв път. “Икономистите” се наричат група от хора (едномишленици) във Франция,обединени от Француа Кене.Дюпон де Непур,Мерие де Лавиер,Жак Тюрго и Венсан Рурне.

*Икономически възгледи за:

-Богатството на нацията-лансират тезата,че “замята е единствения източник на богатството на народите”. Теорията за “чистият продукт” излишък от селскостопански

предмети, след като се приспадат всички разходи по тяхното производство. Според Кене чист продукт може да се получи само в земеделието. Само в земеделието се извършва "multiplication"-умножаване на богатството, а в промишлеността се извършва "addition"-събиране на това богатство.

-Еквивалентност на размяна –При свободната конкуренция се извършва размяна на равностойностните пари. "Те се третират само като средство за обръщение". При размяния акт посредством парите се получава равностойност на тях стока. Следователно "всяка продажба е покупка и всяка покупка-продажба"

*Икономически възгледи за:

-капитала(аванси) Капита в земеделието се разделя на 2:

- Първоначални аванси(посройки и работен добитък).Влагат се един път за продължителен период от време.
- Ежегодни аванси(за семена и издръжка на труда)Влагат се всяка година.

-класите-3класи:

- Класа на собствениците(притежатели на земя)
- Производителна класа(всички граждани занимаващи се с занаятчийско производство)

*Икономическа таблица

Аванси

Доходи

Аванси

Първата цялостна схема за възпроизводството на обществен продукт. За някои стоково-парични

Ежегодни на производителната класа

На владеещите земя и получателя на десятък

На безплодната класа

2млрд. ливри

2млрд. ливри

1млрд. Ливри

1млрд. Ливри

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

1 млрд. Ливри

1 млрд. Ливри

1 млрд. Ливри

1 млрд. Ливри

*Схема на Икономическата таблица на Кене(1758г)

Научно произведение на икономичната таблица на Кене

- 1) За пръв път икономиката се разглежда като единен цялостен организъм, в който всичко е взаимосвързано.
- 2) За първи път Кене доказва че общественото производство има балансираните пропорции.
- 3) За пръв път построяването и функционирането на икономиката се разглежда

като кръгов поток на продуктите и доходите.

4) За пръв път таблицата представя схема за процесите на общественото възпроизводство.

Извод: От икономическата таблица на Кене произлиза някои важни научни изследвания на 19 и 20 век като: теорията на общото пазарно равновесие, теорията за изчисляване на дохода, моделите “разходи-покупки” и теорията за межотраслевия баланс

*За богатството, концепцията за “икономическия човек” и “невидимата ръка”

-Богатството-представя стойността на материалните блага(предмети, осигуряващи жизнената необходимост и удобства), намиращо се в ръцете на нацията. Следователно, цел на икономическата наука е изучаването на начина на придобиване на максималното богатство на нацията. Адам Смит посочва 3 главни фактори на богатството:

- Разделението на труда
- Натрупването на капитал
- Държавната намеса в икономиката. Първи два фактора влияят положително на богатството, а третия-официално!

-Конкуренцията за икономист се ръководи от личните си интереси и се стреми към макс. изгода. Следователно всеки човек по своята природа представлява “икономически човек”

-Концепцията за “невидимата ръка”, поведението на отделните индивиди е в съответствие с концепцията за “икономическия човек”. В крайна сметка, тя довежда към макс. благосъстояние, следователно, неговата максимализация достига при неограничена свобода на пазарна дейност.

*Адам Смит достига до един оригинален и четален извод:

-предствлява човешката природа и политиката на "Laissez faire" прякопроизтичат възгледите за човека и обществото,следователно

*За факторите на растежа "Причините за увеличаване на производителната сила на труда", "за разделението на труда"Смит установява тезата,че "мотора на икономическия растеж е разделението на труда".Следователно "разделението на труда се ограничава от размерите на пазара"

*Подход към понятието стойност(ценност) Смит следва класическата линия Пети-Буалбер,че стоките имат стойността

*Стойността за Смит има 2 различни значения:

-потребителна стойност(изаразява полезността на даден предмет)

-разменна стойност

-разлика м/у стойността и пазарната идея-от търсенето и предлагането.

- 4 определения за стойността на стоката

- 1) Стойността на стоката представлява изразходения за производството труд.
- 2) Стойността на стоката представлява поку-маемия труд

3) Стойността се разпада на 3 доход-работници,заплата,печалба,рента

4) Стойността съставлява разходите за работната заплата,печалба и ренп.

- За тъй-наречената “Догма на Смит” не включва в цената на стоката разходите за постоянния капитал,защото те влизат в цената на по рано въздадените стоки.

Цената на свой ред включва 3 елемента (работа,печалба,рента)

Смит дава отговор на 3 въпроса:

1) Кое е действителното мерило на размерната стойност?-хората разменят своите продукти,защото хяма място общественото разделение на труда.Трудът е единствената всеобща точна мярка на стойността
на труд
необходимите разходи за труда
сложния труд създава повече стойност

-среден разход
-обществено
-по

2) Кои са съставните части на действителната цена?

-изразходен труд-труд изразходван от производството на стоки

-купуван труд-който може да се купи със стоки

3) Кои са причините за отклоненията на пазарната цена на стоките от тяхната естествена основа?-е случайно явление

-естествена цена-съответстваща на издръжките на производителя

-пазарна цена се формира на пазара на търсенето и предлагането на стоки.

*Произход на парите

ÿ Парите-в нуждит на разрасналата се размяна м/у хлебаря,месари и пивоварна,която е резултат от разделението на труда.Следователно парите са:

1)универсално оръдие За размяна

2)всеобщо средство за търговия

3)икономическа категория на стоковото производство,т.е парите са обективно възникнал процес в развитието на размяната ,наричана от Смит “велико колело на обръщението”

ÿ Според Смит парите-това е единствената част на оборотния капитал на обществото,която може да намалява неговия чист доход.

ÿ Според Смит в някои отношения парите приличат на основен капитал

-Смит направи разликата м/у книжни пари(не могат да се заменят с метали,те се обществяват)и кредитни пари.(отхвърля за увеличение на богатството чрез тчх,противник на рязката фалшификация на парите)

*Теория на Смит за доходите

Работната заплата-израз на част от труда на работника

-само когато наемния работник и работодателя са 2 различни лица

-регулира се стойността на труда т.е. от стойността на предметите от 1ва необходимост и жизнено удобства на работника и неговото семейство

-пазарна цена на труда

-не като категория на капитализма ,а като “естествено възнаграждение на труда”

Един гениален извод,че РЗ е най-висока в най богатата страна,за времето си-Англия,а в най-бързо забогатяващата страна,каквато е САЩ.

*За характера на труда

Производителен труд

-труд,който произвежда ст/ст

-труд,който носи печалба на своя собственик

-труда,който се разменя с/у капитал.То се реализира в определен предмет,стока.

Непроизводителен труд

-всеки труд,който не доставя ст/ст

-се разменя с/у доход,т.е. не се фиксира в никаква вещ а оказва само услуга

*За капиала

Критерии за деление :”способност да носи доход и печалба”

Основен каитал:

-без да се обръща

-без да сменя своя собственик-“капитал в сферата на производството”

Оборотен капитал:

-който се обръща

-сменя своя собственик-“капитал в сферата на обръщението”

*3 състояния на икономиката:

Икономиката на страната може да се намира в състояние на :

-растеж

-спад

-застой

Тези три състояния не характеризират абсолютното равнище на богатството на нацията ,а само изменението на това богатство по години.

Пример:Дори много богатата страна да се намира в състояние на застой (във времето на Смит такава страна е Китай).Напротив,в състояние на растеж може да се намира достатъчно бедна страна-британските колонии в Америка по времето на Смит са бедни метрополиии,но нормата на РЗ и печалба са най високи.Следователно “богатството на тези колонии нараства по-бързо в сравнение с богатството на самата Британия.

*Основни приноси моменти като икономическо наследство:

-Адам Смит разкрива политическата икономия като цялостна икономическа наука
тъи.нар. “труда на смит”

+теория за разделение на труда-мотор на икономическото развитие

+усението за самопроизволна организация

+теорията за стопанската свобода:

-Анкин нарича Адам Смит “шотландския мъдрец”,защото Смит определя:

+алфата(свободна конкуренция)

+омега(невидимата ръка на пазара) на икономическо учение;

-Изследване в/у природата и причините за богатството на народите(1776)струва на Смит девет години пълно отчелничество и не случайно му донесе славата на “баща на икономическата наука”

-Анализът на Адам Смит е отправна точка към съвременния иконопис.Така например в книгата “Богатство на народите” Смит използва много елементи на микроикономически анализ,коет всъщност е приоритет на микроикономика,а в книга 2 всестранно разглежда понятията икономическата роля,значение и функции на капитала,което всъщност е макроикономически анализ.

Тема 9: Полъх на песимизма в Англия

1.Индустриалния преврат и проблемите пред Англия:

Края на 18 век и началото на 19, в Англия манифактура стадий на производството за АНГЛИЯ завършва и на негово място идва машинното производство ,Англия има 2 кардинални проблема-“Проблемът за парите”, “Проблемът със зърното и изхранването на населението”.

Пожението в Англия:

-безредие във финансите

-нарастващ вътрешен дълг

-нарастващо население и проблема с неговото изхранване

-разтроен пазар, вследствие на водените войни с Наполеон.

*Давид Рикардо

Един от най-известните последователи на Смит, който по право се счита един от дълбокомислещите и сериозни учени в цялата икономическа история.

-Ползва се “изключително добрата егулация ,че може бързо да заеме пари за няколко години да стане богат човек.

“Начало на политическата икономия и данъчно облагане” 1817

Първи 8 глави “За същността на своята теоритична с-ма”

-стойността

-рендата

-рендата от мини

-естествена и пазарна цена

-РЗ

-печалбата

-вътрешна търговия

-данъците

-до 18 глава:разглежда десятъка и данъците в/у суровините,материалите,рендата,златото ,печалбата

-от 19 до 32глава:анализира възгледите на различните икономически школи(Смит,Жан Батист и Томъс Робърт Малтус)

Принос на Дейвид Рикардо

1. Възприемането на един единствен ръководещ принцип-за определяне на ст/ста от труда и времето,и успешен опит да изгради цялата своя наука.

2. По пълно и по ясно изясняване на социално-класовата структура на буржоазното общество.

*Конкретни възгледи за:

-Трудова теория за ст/ста

Стойността се определя от:

-количеството труд,изразходвано за производството на стоките

-времето,за което изминават стоките за да попаднат на пазара: Само там става оценката на различните видове труд.Първото условие една стока да има ст/ст и цена е тя да бъде полезна.

Следователно ,Рикардо разглежда труда като мярка за ст/ста.

Разменната ст/ст е под влияние на:

-количеството труд,необходим за производството на стоките

-оскъдността на стоките

Има стоки ,на които ст/ста се определя само от тяхната оскъдност-картини,монети,т.е. рдки оскъдни стоки.

*За икономическия либерализъм и парите

“Икономическия либерализъм”, “защитниците” на свободната търговия, наричащи се “фритрейдери”

+книжните пари Рикардо разглеждав 4 аспекта

-нямат ст/ст

-не са мярка на ст/ста

-само заместители на истинските пари

-покупателната им сила зависи от златото,което те представляват

Следователно,повишаването на пазарната цена на златото ,изразена в тези книжни пари е резултат и проява на обезценка на тези пари.

*Разпределение на доходи:

+рентата

Дейвид Рикардо се счита за един от най-дълбоките мислители от "илюадата деца на Смит" по отношение на рентата.

R- е цената,която земевладелеца плаща на земевладеца за използване на природната сила на земята,Рентата е разликата м/у пазарната цена и продукцията на земята и издръжките за неговото производство,вкл. Печалбата на капитал/

R-има тенденция постепенно да нараства ,продиктувана от нарастване на населението.

+PЗ

Трудът е също стока и той се купува и продава.Работникът продаватози труд,капиталистът го купува.Работната заплата е цената за този труд.

1.Естествената цена на труда (ЕЦТ) позволява на работника и неговото семейство да съществува и да продължава своя род,т.е. минимума средства за съществуване.Ако PЗ е висока,то числеността на работническото население ще се увеличи,ако е ниска-смъртността ще бъде по голяма от раждаемостта.

2.Пазарна цена на труда

Печалбата:

1.Печалбата има естествена тенденция към намаляване,защото увеличаването на богатството и населението изисквадопълнително количество хрна,която се добива с цената на допълнително количество труд.(песимистичен вариант)

2.Тенденцията към намаляване на печалбата е прекъсната от повтарящите се интервали от подобряване на машината.Следователно технологическите промени водят до покачване на нормата на печалбата.(оптимистичен вариант)

*Международна търговия чрез:

1.Теорията за автоматично уравнивяване на търговския баланс.

Според количествената теория за парите,към която се придържа Дейвид Рикардо ,покупателната сила на парите определяколичеството на пари в обръщение(Q_m)Следователно:

А)по-малко пари в обръщение ,по висока ПСП и по ниски цени

Б)повече пари в обръщение,по ниска ст/ст на парите и по високи цени

При тези зависимости А) и Б) никоя страна не може да има за дълго време неравновесие в търговския баланс.

2.Базата на сравнителните предимства на нациите при външната търговия

Рикардо разглежда условията за производството на дрехи в Англия и условията за производителността на винов Португалия.По силата на абсолютните предимства Англия ще бъде заинтересована да внася вино и да изнася дрехи.Англия ще се специализира е производството на дрехи.Португалия ще бъде заинтересована да изнася вино и да внася дрехи.

Тема 8: Корени на оптимизма във Френския класицизъм

Жан Батист Сей

Теорията за реализацията

Закон на Сей за пазарите: Соковото предлагане (S) само създава отношението на себе си свое собствено платежоспособно търсене (P) Следователно

-общи критерии за превъзможване

-предлагането и търсенето се уравновесява

-криза на свръхпроизводството е невъзможно

Възможно само за частично свръхпроизводство за отделни отрасли

“Всяка продажба е и покупка”

Закона на Сей се коментира в 2 аспекта:

-Тъждество на Сей-общото предлагане на стока в икономиката не може да превишава общото търсене.

-Равенство на Сей-стоковото предлагане и паричното търсене не са тъждествено равни. М/у тях е възможен взрив общо свръхпроизводство.